

قوانین مربوط به صدور شناسنامه و کارت ملی

فصل ششم قانون ثبت احوال

نوع این خدمات به میزان و سایر خدمات سجلی در مقابل دریافت وجه انجام خواهد شد که نحوه اخذ وجوه و صدور شناسنامه و - ماده ۵۳ (۳۶)/۰۱/۰ موجب آیین نامه اجرائی این قانون خواهد بود (اصلاحی ۸۱)

باشد. تر ثبت کل وقایع صادر و دارای مشخصات و اطلاعات زیر می شناسنامه از روی دفا - ماده ۶۳

۱- آرم جمهوری اسلامی ایران.

۲- شماره کلاسمان آن. محل مخصوص انگشت نگاری و

۳- محل الصاق عکس.

۴- شماره شناسنامه.

۵- جنس دارنده آن. نام خانوادگی و نام و

۶- قمری. سال هجری شمسی و ماه و تاریخ تولد به ترتیب روز و

ذکر تاریخ هجری قمری از هنگام اجرای طرح تعویض شناسنامه برای نوزادان الزامی است. - تبصره

۷- (روستا). / محل تولد به ترتیب شهرستان، بخش، دهستان (شهر)

۸- محل صدور شناسنامه ابوین. شماره شناسنامه و نام و

۹- سال هجری شمسی. ماه و تاریخ تنظیم سند به ترتیب روز و

روستا). / محل تنظیم سند به ترتیب حوزه، شهرستان، بخش، دهستان، (شهر - ۱۰

مهر اداره. امضاء مأمور صدور و نام خانوادگی مأمور تنظیم کننده سند و نام و - ۱۱

سری مخصوص شناسنامه. شماره مسلسل و - ۲۱

وفات صاحب شناسنامه. وفات همسر، ولادت فرزندان و محل مخصوص ثبت ازدواج، طلاق و - ۳۱

محل توضیحات. - ۴۱

(اصلاحات ۸۱ - ۵۱) (۳۶)/۰۱/۰ محل مخصوص مهر انتخابات. (اصلاحات ۸۱ - ۵۱)

همان سال و اثر انگشت و کلاسمان رسند باید ملصق به عکس‌های نمونه جدید افرادی که به سن ۵۱ سال تمام می‌شناسنامه - تبصره ۱ (۳۶). ۰۱/۰۱/انگشت نگاری صاحب آن باشد (اصلاحی ۸۱)

همان سال صاحب آن تجدید شود. صاحب شناسنامه پس از رسیدن به سن سی شناسنامه اولیه باید در سی سالگی تمام با عکس - تبصره ۲ (۳۶). ۰۱/۰۱/سال مکلف است ظرف یکسال برای تجدید آن مراجعه نماید (اصلاحی ۸۱)

یا گواهی ولادت اتباع خارجه مطابق مقررات آیین نامه اجرائی این قانون خواهد بود (الحاقی صدور شناسنامه مجدد و - تبصره ۳ (۳۶). ۰۱/۰۱/۸۱)

تر اسناد رسمی ازدواج و طلاق، نمایندگیهای دولت جمهوری اسلامی ایران در خارج به استثنای سازمان ثبت احوال کشور، دفا - تبصره ۴ از کشور، اداره تشخیص هویت و پلیس بین الملل و اداره کل انتخابات هیچیک از ارگانها و نهادها و مؤسسات دولتی و بخش خصوصی حق نقش مهر و درج هیچگونه مطلب و یا آثار دیگری بر روی شناسنامه ندارند. متخلف از این امر تحت پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت (۳۶). ۰۱/۰۱/الحاقی ۸۱

یا اخراج از تابعیت اشخاص از طرف وزارت امور سازمان ثبت احوال کشور مکلف است به مجرد وصول اعلام ترک تابعیت و - ماده ۷۳ خارجه ترک تابعیت یا اخراج تابعیت را در دفاتر یا اسناد مربوطه منعکس یا شناسنامه را معدوم نماید.

صدور کارت شناسائی - فصل هفتم

ها از ۵۱ سال به بالا است باید دارای کارت شناسائی بوده واعلام کند کسانی که سن آن در نقاطی که دولت مقتضی بداند و - ماده ۸۳ همیشه آن را همراه داشته باشند کارت شناسائی حاوی مشخصات و اثر انگشت و عکس و نشانی محل سکونت و گروههای اصلی خون خواهد بود. ترتیب صدور و ترتیب درج مشخصات دارنده کارت شناسائی و چگونگی تحصیل اطلاعات مربوط به سکونت و سایر اطلاعات از قبیل گروه خون و اشخاصی که برای صغار و مجانین کارت شناسائی اخذ نمایند در آیین نامه اجرائی تعیین خواهد شد.

(۸۵) شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران). ۰۱/۱/حذف شد (لایحه قانونی ۳۱ - ماده ۹۳)

نام خانوادگی - فصل هشتم

تغییر نام خانوادگی با تصویب سازمان ثبت احوال کشور خواهد بود. - ماده ۰۴

تبصره: موارد تغییر نام خانوادگی مطابق آیین نامه اجرائی این قانون می‌باشد.

تر مخصوص نام‌حق تقدم نام خانوادگی با رعایت تاریخ تقدم صدور اسناد مختص اشخاصی است که بنام آنان در دفا - ماده ۱۴ خانوادگی ادارات ثبت احوال به ثبت می‌رسد و دیگری حق اختیار آن را در آن اداره ندارد مگر با اجازه حق تقدم و این حق پس از وفات به ورثه قانونی انتقال می‌یابد. هر یک از وراث می‌تواند شخصی که نام خانوادگی او را اختیار کرده مورد اعتراض قرار داده و تغییر نام خانوادگی او را از دادگاه بخواهد ولی وراث بالاتفاق می‌توانند به دیگری اجازه دهند که نام خانوادگی آنان را در اختیار نماید.

همان نام خانوادگی پدر خواهد بود اگر چه شناسنامه فرزند در قلمرو اداره ثبت احوال دیگری صادر گردد. تبصره: نام خانوادگی فرزند فرزندان کبیر می‌توانند برای خود نام خانوادگی دیگری انتخاب نمایند.

باشد از نام خانوادگی همسر خود بدون رعایت حق تقدم‌تواند با موافقت همسر خود تا زمانی که در قید زوجیت می‌زوجه می - ماده ۲۴ استفاده کند و در صورت طلاق ادامه استفاده از نام خانوادگی موکول به اجازه همسر خواهد بود.

تر ثبت کل وقایع‌های موجود و نقل آن به دفاتعویض شناسنامه - فصل نهم

های موجود در دست مردم را بتدریج تعویض نماید و کلیه افراد نیز مکلفند در سازمان ثبت احوال کشور مکلف است شناسنامه - ماده ۳۴ مهلت‌های معین که سازمان ثبت احوال کشور طی آگهی و وسایل ارتباط جمعی و به ترتیب گروه سنی تعیین خواهد نمود به مأموران ثبت احوال محل اقامت خود برای اعلام هویت خود و وقایع حیاتی خود و ارائه مدارک و دریافت شناسنامه نمونه جدید مراجعه نمایند. وفات ثبت نشده زوج و زوجه و فرزندان نیز ضمن این مراجعه باید اعلام شود.

چنانچه در طول اجرای طرح، اشخاصی اعلام فقدان و یا درخواست تعویض شناسنامه نمایند که مشمول دوره تجدید آن گروه - تبصره (۳۶). ۰۱/۰۱/نباشد برای آنان طبق مقررات گواهی موقت صادر خواهد شد (الحاقی ۸۱)

های معین در آگهی منتشره مأموران ثبت احوال را از داشتن شناسنامه مکرر یا استفاده از شناسنامه غیر یا اشخاصی که در مهلت - ماده ۴۴

دریافت شناسنامه موهوم یا استفاده از شناسنامه ایرانی با داشتن تابعیت خارجی مطلع نمایند از تعقیب و مجازات معاف خواهد بود والا هویت. این قانون خواهد بود- مشمول مجازات مصرح در مواد ۸۴ پس از انقضا مهلت‌های معینه جرایم مزبور مستمر شناخته شده و دارندگان شناسنامه مکرر به انتخاب صاحبان و یا نمایندگان قانونی آنان تثبیت و هویت اشخاصی که از شناسنامه غیر استفاده نموده‌اند و همچنین مدارک ازدواج و طلاق و شناسنامه قانونی که صادر می‌شود خواهد بود.

کند به عمل خواهد آمد و همچنین در تعویض شناسنامه همسر و فرزندان ضمن گروه سنی همسری که در مهلت مقرر مراجعه می - تبصره موقع ثبت ولادت طفل شناسنامه پدر و مادر افراد خانوار تعویض خواهد شد اگر چه مهلت مراجعه معین و آگهی نشده باشد.

به « هویت » افراد مورد تردید واقع گردد و مدارک لازم جهت اثبات آن ارائه نشود مراتب برای اثبات « هویت تابعیت » گاه هر - ماده ۵۴ مراجع انتظامی و برای اثبات تابعیت به شورای تأمین شهرستان ارجاع و در صورت تأیید طبق مقررات اقدام خواهد شد (اصلاحی ۸۱/۰۱/۳۶)

گردد رئیس اداره ثبت احوال محل نیز با داشتن حق رأی شرکت در جلسات شورای تأمین شهرستان که به منظور فوق تشکیل می - تبصره ۸۱/۰۱/۳۶ خواهد داشت (اصلاحی ۸۱)

پس از سازمان ثبت احوال کشور، پایان مهلت تعویض شناسنامه هر دوره را از طریق وسایل ارتباط جمعی آگهی خواهد کرد و - ماده ۶۴ پایان مهلت اعلام شده شناسنامه و گواهیهای صادره قبلی از درجه اعتبار ساقط خواهد شد و منحصراً شناسنامه‌های جدید جمهوری اسلامی ۸۱/۰۱/۸۶ ایران سند رسمی هویت و تابعیت افراد خواهد بود (اصلاحی ۸۱)

افرادی که در مهلت‌های مقرر مراجعه نکنند پس از تشخیص تخلف مراتب به دادگاه اعلام و طبق مقررات با آنان رفتار خواهد شد. - تبصره

تهیه مقدمات اجرای قانون - فصل دهم

تجهیزات وزارت کشور مکلف است در مدت یکسال از تاریخ تصویب این قانون مقدمات اجرای آنرا از حیث تهیه وسایل کار و - ماده ۷۴ و تأمین کارکنان لازم و آموزش آنان فراهم نماید. دولت اعتبار لازم برای اجرای این قانون را تأمین خواهد نمود.

مقررات کیفری - فصل یازدهم

اشخاصی که از وظایف مذکور در مواد ۶۱ و ۹۱ و ۴۲ و ۶۲ و ۵۳ و تبصره ۶۲ و تبصره یک ماده ۶۳ و مواد ۸۳ و ۳۴ خودداری - ماده ۸۴ کنند یا با در دست داشتن شناسنامه اقدام به اخذ المثنی نمایند مورد تعقیب قرار گرفته و علاوه بر الزام به انجام تکالیف مقرر به پرداخت دویست و یک هزار تا پنج هزار ریال جزای نقدی محکوم خواهند شد.

ولی هرگاه مأموران و مسئولینی که به موجب قانون وظایفی بر عهده دارند در اجرای آن تأخیر یا تعلل نمایند در دادگاههای اداری یا انتظامی طبق ضوابط مربوط تحت تعقیب قرار خواهند گرفت.

ای از شصت و یک روز تا شش ماه محکوم خواهند شد: اشخاص زیر به حبس جنحه - ماده ۹۴

اشخاصی که در اعلام ولادت یا وفات یا هویت بر خلاف واقع اظهار نمایند. - الف

یا به دریافت شناسنامه مکرر برای خود یا اشخاصی که عالملاً عامداً پس از رسیدن به سن ۸۱ سال تمام از شناسنامه مکرر استفاده و - ب مولی علیه یا به دریافت شناسنامه موهوم مبادرت کنند و یا از شناسنامه دیگری خواه صاحب آن زنده یا مرده باشد به نام هویت خود استفاده نمایند.

وفات گواهی خلاف واقع صادر کند. ماما یا پزشکی که در مورد ولادت و - ج

یا وفات گردد وفات شهادت دروغ بدهند که شهادت آنان منجر به تنظیم دفتر ثبت کل وقایع و اشخاصی که در مورد ولادت و - د ۸۱/۰۱/۸۶ (اصلاحی ۸۱)

افراد بیگانه که قبل از احراز تابعیت ایرانی به منظور ایرانی قلمداد کردن خود موجب تنظیم اسناد سجلی یا دریافت شناسنامه - ماده ۰۵ شوند به حبس جنحه‌ای از سه ماه تا یکسال محکوم خواهند شد.

تر ثبت احوال اظهار و شناسنامه دریافت کندهر کس عالملاً و عامداً پدر یا مادر طفل را بغیر از پدر یا مادر واقعی در اسناد و دفا - ماده ۱۵ به حبس جنحه‌ای از ۶ ماه تا سه سال محکوم خواهد شد.

در مواردی که پدر یا مادر طفل معلوم نباشد و همچنین موارد مذکور در قانون حمایت کودکان بدون سرپرست از شمول این ماده - تبصره مستثنی می‌باشد.

های‌عامداً در جرائم مذکور در مواد ۹۴ و ۰۵ و ۱۵ این قانون به هر نحوی از انحاء کمک نمایند یا گواهی مأمورانی که عالماً و - ماده ۲۵ خلاف را ملاک اجرای وظایف قانونی خود قرار دهند به مجازات مرتکب اصلی محکوم خواهند شد.

های اوراق و اسناد مربوط وسیله وزارت کشور و وزارت دادگستری تهیه و به تصویب‌های اجرائی این قانون و نمونه‌آیین نامه - ماده ۳۵ هیئت وزیران خواهد رسید.

های معین قوانین ثبت احوال مصوب ۰۲ مرداد ۷۰۳۱ و ۱۱ آذر ۰۱۳۱ و اول بهمن‌پایان مهلت از تاریخ اجرای این قانون و - ماده ۴۵ ۲۱۳۱ و دوم اردیبهشت ۹۱۳۱ لغو و هر قانونی که در مقام اجرا معارض این قانون باشد بلااثر است.

وزارت دادگستری مأمور اجرای این قانون هستند. وزارت کشور، وزارت امور خارجه و - ماده ۵۵

قانون الزام اختصاص شماره ملی و کدپستی برای کلیه اتباع ایرانی

هفدهم اردیبهشت ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و شش

های کشور و پست و تلگراف و تلفن موظفند با رعایت قوانین و مقررات، برای کلیه اتباع ایرانی شماره ملی و کدپستی‌وزارتخانه - ماده ۱ اختصاص دهند.

ها، بانک‌ها و مؤسسات دولتی و وابسته به دولت، دانشگاه‌ها، شرکت‌ها، سازمان‌حقوقی، وزارتخانه کلیه اشخاص حقیقی و - ماده ۲ شهرداری‌ها، نهادهای انقلاب اسلامی و نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران و شرکت‌ها و مؤسساتی که شمول قانون بر آن‌ها مستلزم ذکر نام است موظفند از شماره ملی و کدپستی ده رقمی که توسط سازمان ثبت احوال کشور و در قالب کارت شناسایی و با همکاری شرکت پست جمهوری اسلامی ایران برای شناسایی افراد و اشخاص و محل کار یا سکونت آن‌ها حسب مورد اختصاص خواهد یافت تبعیت نموده و بکار گیرند.

باید همیشه کیفی مربوط است و مشمول کلیه احکام حقوقی و کارت یاد شده در ماده فوق بعنوان سند شناسایی اتباع ایرانی و - ماده ۳ همراه صاحب آن باشد.

تبصره: دارنده کارت در صورت تغییر محل سکونت یا کار خود، باید مراتب را در اولین فرصت ممکن به سازمان ثبت احوال کشور اطلاع دهد.

ها، بدون درج شماره ملی و کدپستی ممنوع است مشابه آن صدور هرگونه کارت شناسایی اداری یا صنفی یا گواهینامه رانندگی و - ماده ۴

تبصره: کارتهای شناسائی اداری، صنفی یا گواهینامه رانندگی و مشابه آن‌ها که قبل از تصویب و اجرای این قانون صادر شده‌اند تا زمانی که شرایط برای تعویض آن‌ها به شکل جدید فراهم نگردیده معتبر خواهند بود.

های اجرای طرح شماره ملی و کدپستی را در بودجه دستگاههای اجرایی مربوط پیش بینی نماید. دولت موظف است هزینه - ماده ۵

های کشور و پست و تلگراف و تلفن ظرف مدت ۲ ماه تهیه و به تصویب هیأت‌آئین نامه اجرائی این قانون توسط وزارتخانه - ماده ۶ وزیران خواهد رسید.

قانون فوق مشتمل بر شش ماده و دو تبصره در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ هفدهم اردیبهشت ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و شش ۶۷۳۱ به تأیید شورای نگهبان رسیده است. /۲/مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۴۲

ماده ۱۲ قانون ثبت احوال کشور در خصوص ثبت ولادت

ولادت هر طفل در ایران اعم از اینکه پدر و مادر طفل ایرانی یا خارجی باشند باید بنماینده یا مأمور ثبت احوال اعلام شود و ولادت اطفال ایرانیان مقیم خارج از کشور بمأمور کنسولی ایران در محل اقامت و اگر نباشد به نزدیکترین مأمور کنسولی و یا سازمان ثبت احوال کشور اعلام می‌شود

. هر یک از اشخاص زیر می‌توانند با مراجعه به ادارات ثبت احوال نسبت به اعلام ولادت و اخذ شناسنامه نوزاد اقدام نمایند

- 1- پدر یا جد پدری با ارائه شناسنامه.
- 2- به ثبت رسیده باشد. "مادر در صورتی که ازدواج او قانوناً"
- 3- وصی یا قیم یا امین با ارائه مدارک ذریبط.
- 4- متصدی یا نماینده موسسه ای که طفل به آنجا سپرده شده است.
- 5- صاحب واقعه که سن او 18 سال تمام به بالا باشد.

مدارک مورد نیاز

- 1- اصل شناسنامه پدر و مادر.
- 2- گواهی ولادت صادره توسط پزشک یا ماما.
- 3- 50 ریال نزد بانک ملی ایران بنام سازمان ثبت احوال کشور، فیش بانکی به مبلغ 000
- 4- حضور یکی از والدین یا جد پدری و چنانچه ازدواج پدر و مادر طفل به ثبت نرسیده باشد اعلام ولادت و امضاء اسناد متفقاً به عهده پدر و مادر خواهد بود.

نامگذاری

- انتخاب نام نوزاد به عهده اعلام کننده است.
- یک نام محسوب می شود قابل انتخاب است. "برای نامگذاری یک نام ساده و یا مرکب که عرفاً"
- انتخاب نامهایی که موجب هتک حیثیت مقدسات اسلامی می گردد و همچنین انتخاب عناوین و القاب و نامهای زننده مستهجن یا نامتناسب با جنس ممنوع است.
- انتخاب نام در مورد اقلیتهای دینی شناخته شده در قانون اساسی تابع زبان و فرهنگ دینی آنان است.
- ذکر سیادت در مورد ساداتی که سیادت آنها در شناسنامه پدر یا جد پدری مندرج باشد الزامی است.
- نحوه مراجعه و دریافت شناسنامه

جهت اخذ شناسنامه نوزاد کلیه ادارات ثبت احوال سراسر کشور آمادگی دارند در ساعات و ایام اداری پاسخگویی مراجعین محترم باشند و در صورت تکمیل بودن مدارک لازم و مراجعه قبل از ساعت 10 صبح سند سجلی تنظیم و شناسنامه نوزاد در همان روز صادر و تحویل می گردد.

توصیه های ضروری

- 1- طبق قانون مهلت اعلام واقعه ولادت و دریافت شناسنامه حداکثر 15 روز از تولد نوزاد می باشد.
- 2- از آنجائیکه پس از صدور شناسنامه تغییر نام به سادگی امکان پذیر نیست مناسب است در هنگام نامگذاری تمامی جوانب امر بویژه رعایت فرهنگ اسلامی، ایرانی، و شخصیت آینده طفل خود را مد نظر قرار دهید.
- 3- صدور شناسنامه مستلزم تنظیم سند سجلی است، با توجه به اهمیت موضوع لازم است قبل از امضاء اسناد مربوطه از صحت مندرجات اطمینان حاصل نمایید.
- 4- بهنگام دریافت شناسنامه از صحت مندرجات آن اطمینان حاصل نمایید.
- 5- صدور شناسنامه مجدد محدودیت قانونی دارد لذا در حفظ و نگهداری آن دقت لازم را معمول فرمائید.
- 6- ممنوع است "درج هرگونه مهر، نشانه و نوشتار در شناسنامه های نوزاد (نمونه جدید) اکیدا"
- 7- ممنوع و با متخلفین برابر قانون رفتار خواهد شد. "دست بردن در مندرجات شناسنامه بهر صورت اکیدا"
- 8- ودیعه گذاشتن شناسنامه به هر جهت و در هر جا ممنوع است

تعاریف و مفاهیم

1- اطفالی که می توان برای آنان شناسنامه صادر نمود

- پدر ایرانی باشد.
- اطفالی که در ایران از پدر و مادر نامعلوم بدنیا آمده باشد.
- اطفالی که در ایران از پدر و مادر خارجی که یکی از آنها در ایران بدنیا آمده اند متولد شود.

2- سند سجلی

- سندسجلی سندی رسمی است که ولادت هر فرد در آن ثبت و براساس آن شناسنامه صادر می گردد.

3- شناسنامه

- شناسنامه مدرک هویت و تابعیت هر فرد ایرانی می باشد.

تالیف و تدوین: غلامرضا حجتی اشرفی / محشای حقوقی / منبع: مجموعه کامل قوانین و مقررات